

Vervolgopleiding
Transplantatieverpleegkunde

Studiegids 2024-2025

Colofon

Samenstelling: UMCG Wenckebach Instituut voor Onderwijs en Opleiden, School of Nursing & Health
Datum verschijning: juni 2024

Geldigheid

De inhoud van dit document is geldig voor de duur van minimaal een jaar, onder voorbehoud van wijzigingen.

Wijzigingen in het opleidingsreglement worden voor het begin van een nieuw leerjaar schriftelijk aan de student bekendgemaakt. In een lopend leerjaar worden geen wijzigingen in het opleidingsreglement aangebracht.

Copyright

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van het Wenckebach Instituut voor Onderwijs en Opleiden, UMCG.

Inhoud

Inhoud

Inleiding	4
1.Competenties en eindtermen	5
2.Het onderwijsprogramma	6
4.Organisatie en uitvoering van de opleidingen	8
5.Voorzieningen	10
6.Toetsing	11
7.De praktijkcomponent	13
8.Begripsbepalingen	14

Inleiding

De vervolgopleiding Transplantatieverpleegkunde wordt verzorgd door het Wenckebach Instituut voor Onderwijs en Opleiden (WIOO), UMCG, als onderdeel van het cluster Healthy Ageing & Langdurige Zorg. De opleiding is in 2020-2021 geheel herzien door een landelijke commissie waar het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMCU), Leids Universitair Centrum (LUMC) en het Erasmus Medisch Centrum (EMC) bij betrokken waren. De opleiding wordt deels in het LUMC en het UMCU verzorgd. Daarnaast zijn er gastdocenten uit diverse Nederlandse transplantatiecentra bij de opleiding betrokken.

Deze studiegids bevat informatie over het theoretische deel en het praktische deel van de opleiding en is een aanvulling op het handboek waarin de modules en daarbij horende leerdoelen zijn te vinden. De leerdoelen zijn afgeleid uit het opgestelde deskundigheidsprofiel en ontwikkeld aan de hand van de competenties en eindtermen omschreven in hoofdstuk 1.

Het algemene uitgangspunt van deze opleiding is de student in staat te stellen:

- zich te vormen tot een transplantatieverpleegkundige die functioneert op grond van eigen deskundigheid en verpleegkundige of medisch ondersteunende werkzaamheden kan verrichten, waar nodig onder verantwoordelijkheid van een medisch specialist;
- voldoende kwalificaties te verwerven voor een voortdurende professionalisering van zichzelf en het beroep;
- vorm te geven aan functionele relaties en aan organisatorische verbanden binnen de gezondheidsinstellingen.

CZO

De opleiding is nog niet erkend door het College Zorg Opleidingen (CZO). Inmiddels is deze erkenning aangevraagd.

Meer informatie over erkende opleidingen is te vinden op de website <http://www.czo.nl>

1. Competenties en eindtermen

Het functioneren van de transplantatieverpleegkundige wordt beschreven in eindtermen die betrekking hebben op de volgende zeven competentiegebieden:

Vakinhoudelijk handelen

De transplantatieverpleegkundige integreert alle vakinhoudelijke kennis en vaardigheden en een professionele attitude ten behoeve van patiënt gecentreerde zorg en/of werkprocessen ten behoeve van optimale patiënt gecentreerde zorg.

Communicatie

De transplantatieverpleegkundige communiceert op een actieve, zorgvuldige, systematische, respectvolle en klantgerichte wijze, geeft relevante informatie en motiveert.

Samenwerken

De transplantatieverpleegkundige werkt effectief samen binnen een multidisciplinair team ten behoeve van optimale patiëntenzorg.

Kennis en wetenschap

De transplantatieverpleegkundige committeert zich aan het werkzame leven met reflectief leren evenals met het creëren, verspreiden en toepassen van (wetenschappelijke) kennis.

Maatschappelijk handelen

De transplantatieverpleegkundige gebruikt op een verantwoorde wijze zijn expertise en invloed ten voordele van de gezondheid en het welzijn van de individuele patiënten, de gemeenschap en de bevolking.

Organisatie lidmaatschap

De transplantatieverpleegkundige draagt als organisatielid bij aan de continuïteit en effectiviteit van de ziekenhuisorganisatie en de gezondheidszorg.

Professionaliteit

De transplantatieverpleegkundige levert patiëntenzorg op integere, oprechte, professionele en betrokken wijze. Aandachtspunt hierbij is de beroepsethiek en beroepscode.

2. Het onderwijsprogramma

Duur van de opleiding

De opleiding bestaat uit 16 lesdagen en duurt in totaal 8 maanden. Eens per maand vindt er een lesweek plaats van 2 of 3 dagen.

Module Vakinhoudelijk handelen

De module vakinhoudelijk handelen bestaat uit een generiek gedeelte, waarin orgaan overstijgende onderwerpen aan bod komen, en een orgaan specifiek gedeelte. Onderwerpen zoals wet- en regelgeving rondom donatie, historie en organisatie van transplantatiezorg in Nederland, medicatie en leefstijl komen hier aan bod. De orgaan specifieke thema's worden in een vaste structuur doorlopen, namelijk:

1. *Screening en indicatie.* In deze fase staat het vakinhoudelijk handelen centraal rondom de zorg voor patiënten met een chronische aandoening die in aanmerking komen voor een transplantatie en hiervoor gescreend moeten worden.
2. *Chirurgische aspecten.* Op een afdeling waar transplantatiepatiënten liggen heeft de verpleegkundige te maken met patiënten bij wie als gevolg van aandoeningen onvoorspelbare en soms levensbedreigende gezondheidsproblemen op kunnen treden. Van de transplantatieverpleegkundige wordt verwacht dat hij/zij naast het uitvoeren van de specifieke verpleegkundige zorg, professioneel kan communiceren en psychosociale zorg kan verlenen, beide facetten zijn nauw met elkaar verweven.
3. *Postoperatieve zorg na transplantatie.* In de postoperatieve fase is voor de patiënt en diens naasten een geheel nieuwe situatie ontstaan. Infecties en infectiepreventie, adequate medicatie inname, houden aan leefregels en werken aan leefstijl en herstel zijn belangrijke thema's. Ook de werking van het immuunsysteem en de effecten van immunosuppressiva worden behandeld. De student bekwaamt zich in het informeren, instrueren, adviseren en toetsen van de patiënt. Ook binnen deze fase komt de coördinerende rol van de transplantatieverpleegkundige aan de orde.

Module Communicatie en Samenwerking

Alle fases van de transplantatiezorg omhelzen communicatie en samenwerking. Zowel met de patiënt en diens naasten als verschillende zorgverleners, zowel intra- als extramuraal. Onderwerpen die aan bod komen hebben betrekking op elk orgaanprogramma, zoals: ethiek rondom donatie, leefstijl en sport na transplantatie, zwangerschap en seksualiteit en de transitie van kind naar volwassene. Daarnaast worden er binnen deze module diverse patiënten-presentaties georganiseerd, er vinden rollenspellen met een acteur plaats en afsluitend wordt er gedebatteerd over diverse transplantatie gebonden onderwerpen.

Module Kwaliteitszorg

De transplantatieverpleegkundige neemt dagelijks beslissingen om klinische problemen op te lossen. Dit gebeurt zoveel mogelijk *evidence based*, waarbij vaak gebruik gemaakt wordt van bestaande protocollen en richtlijnen. Soms haalt de wetenschap de dagelijkse praktijk in of zijn reguliere werkwijzen onvoldoende onderbouwd. De transplantatieverpleegkundige zal in dat geval zelf naar wetenschappelijke onderbouwing moeten zoeken. Bij het schrijven van een Critically Appraised Topic (CAT) schrijft de student een wetenschappelijke, systematische samenvatting over een specifieke vraag uit de dagelijkse (para)medische praktijk. Tijdens het afsluitend symposium aan het eind van de opleiding zullen de studenten hun CAT pitchten.

Daarnaast wordt in deze module elke lesweek een casus besproken die wordt voorbereid door een aantal studenten. De betreffende casus wordt binnen de groep stapsgewijs besproken volgens de SBAR-methodiek.

4. Organisatie en uitvoering van de opleidingen

Bij de organisatie en uitvoering van de opleiding zijn diverse personen betrokken:

Opleidingsmanager WIOO

De opleidingsmanager is verantwoordelijk voor de planning, organisatie, praktische uitvoering en inhoud van de genoemde opleiding als geheel. Daarnaast is de opleidingsmanager eindverantwoordelijk voor de ontwikkeling van het gehele opleidingsplan en de afstemming met de overige opleidingen die deel uitmaken van het samenhangende stelsel.

Docent WIOO

Voor de opleiding is een docent aangesteld, welke verantwoordelijk is voor het primaire onderwijsprogramma. De docent begeleidt de studenten tijdens de onderwijsdagen en is daarmee het vaste aanspreekpunt gedurende de opleiding en zal frequent onderdelen van het onderwijs verzorgen. Daarnaast onderhoudt hij/zij contacten met de gastdocenten. De docent werkt deels in de beroepspraktijk en levert samen met de opleidingscoördinator een bijdrage aan de ontwikkeling van het curriculum.

Gastdocenten

Gastdocenten worden regelmatig ingezet tijdens het onderwijsprogramma. Deze gastdocenten zijn inhoudsdeskundige op het specifieke onderdeel in het onderwijsprogramma en werken geheel in de praktijk. De docent bespreekt voorafgaand aan het onderwijs de leerstof en de inhoud van het college met de gastdocent door, dit om hiaten of juist overlappingsen in de leerstof zoveel mogelijk te voorkomen.

Werkbegeleiders

Op de afdeling ondersteunen werkbegeleiders de studenten bij het uitvoeren van de praktijk- en verwerkingsopdrachten. Daarnaast hebben de werkbegeleiders een belangrijke bijdrage in het beoordelen van deze verwerkingsopdrachten en het plan van aanpak.

Contact WIOO

Medewerker Cursusadministratie

(e) zorgopleidingen@umcg.nl, (t) 050-3617013

Bij mutaties van persoonlijke gegevens wordt verzocht deze door te geven via bovenstaand e-mail adres.

Postadres

Wenckebach Instituut voor Onderwijs en Opleiden
School of Nursing & Health | Onderwijsadministratie Zorgopleidingen
T.n.v. Secretariaat Transplantatieverpleegkunde
Huispostcode FC32 | Postbus 30.001 | 9700 RB Groningen

Opleidingsmanager

Mw. Ellen Huizeling-Bertus

(e) e.huizeling-bertus@umcg.nl (t) via cursusadministratie

Docent

Mw. Anna Wytske van der Meer

(e) a.w.van.der.meer@umcg.nl (t) via cursusadministratie

Docent

Mw. Tally Norder

(e) t.w.norder@umcg.nl (t) via cursusadministratie

Bij de uitvoering van de opleiding zijn de volgende punten van belang:

Lestijden

- Een onderwijsdag is op donderdag van 10.15 - 17.15 uur en op vrijdag van 8.15 - 16.30 uur. In lesweek 1 en 6 ook op de woensdag. Lestijden kunnen op sommige dagen afwijken.
- In de ochtend en in de middag staan een koffie/theepauze gepland en tussen de middag een lunchpauze.
- Een lunch kan worden verkregen in het personeelsrestaurant, deze is voor eigen rekening.

Lesdata 2022-2023¹

<u>Lesweek</u>	<u>Datum</u>	<u>Dag</u>	<u>Locatie</u>
Lesweek 1	04-09-2024	Woensdag	UMCG
	05-09-2024	Donderdag	UMCG
	06-09-2024	Vrijdag	UMCG
Lesweek 2	03-10-2024	Donderdag	LUMC UMCG ²
	04-10-2024	Vrijdag	LUMC UMCG ²
Lesweek 3	07-11-2024	Donderdag	UMCG
	08-11-2024	Vrijdag	UMCG
Lesweek 4	05-12-2024	Donderdag	UMCG
	06-12-2024	Vrijdag	UMCG
Lesweek 5	09-01-2025	Donderdag	UMCU
	10-01-2025	Vrijdag	UMCU
Begeleide studiedag	Februari n.t.b.	Donderdag	Online
Lesweek 6	Februari n.t.b.	Woensdag	UMCG
		Donderdag	UMCG
		Vrijdag	UMCG
Lesweek 7	April n.t.b.	Donderdag	UMCG
		Vrijdag	UMCG

¹Lesdata zijn onder wijzigingen voorbehouden.

²Vanwege Leids Ontzet op 3-10-2024 met daardoor een zondagsdienst in LUMC wordt lesweek 2 dit jaar in het UMCG gehouden.

Locatie

- Het onderwijs in het UMC Groningen wordt gegeven in leslokalen van het Onderwijscentrum (Winkelstraat 1, 2^e verdieping).
- De lesdagen in oktober zijn in Leiden UMC, in januari in het UMC Utrecht. (Zie bijlage)
- De locaties aldaar zullen tijdig aangegeven worden.

Rooster

Een definitief rooster, waarin tevens de exacte locatie van het onderwijs wordt genoemd, wordt aan het begin van de opleiding bekend gemaakt.

5. Voorzieningen

UMCG-gastenpas

Studenten die niet werkzaam zijn in het UMCG ontvangen na inschrijving een gastenpas. Deze pas geeft toegang tot het ziekenhuis in de buitenste ring en is te gebruiken in de personeelsrestaurants van het UMCG.

Centrale Medische Bibliotheek (CMB)

Het CMB heeft een groot aanbod in literatuur, tijdschriften, naslagwerken en studieboeken, maar biedt ook inzage in scripties, klinische lessen en proefschriften. De uitleentermijn is vier weken of de literatuur kan ter plaatse geraadpleegd worden. De student kan hier gebruik van maken door bij het CMB een lenerspas aan te vragen.

Ook kan de student een medewerker van het CMB raadplegen bij het zoeken naar literatuur.

Elektronische collectie

De CMB heeft veel informatie digitaal beschikbaar. Op de site van de CMB vind je elektronische tijdschriften en boeken, databases en informatie over workshops literatuur zoeken.

Proxy-account

Een proxy-account maakt dat je als student vanuit huis toegang hebt tot alle elektronische bestanden en tijdschriften die beschikbaar zijn bij de CMB. Hoe vraag je een proxy-account aan?

- Studenten met een UMCG-emailadres hoeven geen Proxy-accounts meer aan te vragen. Zij kunnen via een inlogscherf aangeven dat ze UMCG-medewerker zijn en vervolgens inloggen met hun UMCG-emailadres en UMCG-wachtwoord. Zie onderstaande link.
- Voor studenten die extern zijn maken we wel Proxy-accounts aan, zij kunnen het formulier Aanvragen Proxy-account gebruiken van het WIOO en dat bij de balie van de CMB inleveren. Zij moeten dan bij het inlogscherf 'Log-in for other users' selecteren en vervolgens inloggen met hun Proxy-account gegevens.
- Zie volgende link voor meer uitleg: <https://www.rug.nl/cmb/news/proxyumcg>

Teams

Als student krijg je gedurende de opleiding toegang tot de elektronische leeromgeving van Teams. Hier vind je opleidingsinformatie zoals de studiegids, studiemateriaal, het rooster en de lokalen. Maar ook inhoudelijke documenten zoals het onderwijsprogramma, portfolio en het handboek.

Na iedere lesweek worden de presentaties hier ook beschikbaar gesteld.

LMS

Ter voorbereiding van de lessen kan de student gebruik maken van het LMS, het LeerManagementSysteem. Hierin kun je voorbereidende opdrachten zoals een e-learning, artikelen enz. vinden.

Bereikbaarheid en parkeren

De meest actuele informatie is te vinden op de website van het UMCG.

Overnachten

Schuin tegenover de hoofdingang van het UMCG bevindt zich het NH hotel Groningen.

Adresgegevens: Hanzeplein 132, 9713 GW Groningen

telefoonnummer: 050-5848181

website: www.nh-hotels.com

6. Toetsing

Overzicht toetsen Vervolgopleiding Transplantatieverpleegkunde

Module	Theorie	Praktijk	Summatief/ Formatief	Vakinhoudelijk Handelen	Communicatie	Samenwerking	Organisatie lidmaatschap	Maatschappelijk handelen	Kennis en wetenschap	Professionaliteit
VH	Kennistoetsen		S	x					x	x
VH		Verwerkingsopdrachten (portfolio)	S	x	x	x	x	x	x	x
KZ	CAT		S	x	x	x	x	x	x	x
KZ	Casusbespreking		S	x	x	x	x	x	x	x
CS	Rollenspel		S	x	x	x		x		x

De opleiding omvat de volgende summatieve toetsvormen;

Code	Toetsnaam	F/S	Beoordeling	Min.
LVT001S1	Kennistoets	S	Cijfer (1-10)	5,50
LVT001S2	Kennistoets	S	Cijfer (1-10)	5,50
LVT001PN	CAT	S	Voldoende/Onvoldoende	Voldoende
LKT001PR1	Casusbespreking	S	Voldoende/Onvoldoende	Voldoende
LCT001PB1	Toets CS middels rollenspel	S	Voldoende/Onvoldoende	Voldoende

- 2 kennistoetsen
- 1 casuïstiek bespreking
- 1 Rollenspel
- 2 verwerkingsopdrachten
- Eindopdracht; het schrijven van een CAT binnen de module kwaliteitszorg.

Hieronder volgt van alle toets vormen een beschrijving, inclusief de voorwaarden voor de eindbeoordeling.

Kennistoets

In lesweek 4 vindt een kennistoets plaats over de onderwerpen die behandeld zijn in lesweek 1 en 2 en 3. In lesweek 6 vindt een kennistoets plaats over lesweek 4 en 5. Leidend hierbij zijn de gegeven lesstof ter voorbereiding op en tijdens de bijeenkomsten, inclusief de uitgereikte power point presentaties.

De toetsen kunnen 1 keer herkanst worden bij een onvoldoende.

Schrijven CAT

Aan de hand van een stappenplan wordt een CAT geschreven. Hiervoor worden in totaal zes bijeenkomsten georganiseerd waarbij op de laatste bijeenkomst de CAT wordt gepresenteerd middels een pitch. De pitch is een verplicht onderdeel maar telt niet mee in de beoordeling.

Casuïstiekbespreking

Elke lesweek vindt een casuïstiekbespreking plaats. De invulling hiervan wordt in de eerste lesweek toegelicht door de docent. De casuïstiek wordt gepresenteerd volgens SBAR-methodiek. Deze presentatie wordt beoordeeld en dient een voldoende te zijn.

Verwerkingsopdrachten

Dit zijn opdrachten die in de eigen beroepspraktijk of op de stage afdeling uitgevoerd worden en de functie hebben om datgene wat in de lessen aan de orde is geweest toe te passen op de patiënt met die specifieke gezondheidsproblematiek c.q. behandeling. Bij verwerkingsopdrachten dient de student de vaardigheden met kennis te onderbouwen. Deze verwerkingsopdrachten worden inhoudelijk beoordeeld in de beroepspraktijk door de werkbegeleider aan de hand van het standaard beoordelingsformulier, die zijn opgenomen in het portfolio. De student maakt -facultatief in overleg met de praktijk- een reflectieverslag van de verwerkingsopdrachten. Alle verwerkingsopdrachten moeten met een voldoende worden afgerond.

Praktijkbeoordeling

Het functioneren en het leerproces van de student worden door de praktijkbegeleider en werkbegeleiders samen met de student in diverse informele- en formele gesprekken aan de orde gebracht aan de hand van het te maken werkplan. In deze gesprekken wordt de voortgang van de student besproken. De eindbeoordeling van de student vindt plaats op basis van vastgestelde criteria die in het portfolio en beoordelingsformulier zijn opgenomen. De praktijk moet met een voldoende beoordeling worden afgesloten.

Beëindiging van de opleiding

De opleiding duurt 8 maanden.

De opleiding wordt tussentijds beëindigd:

- als de student daar zelf om verzoekt;
- als de summatieve toetsresultaten onvoldoende zijn;
- als de beoordeling in de praktijk onvoldoende is

Verlenging van de opleiding

De opleiding mag maximaal met 1 jaar verlengd worden. De praktijkinstelling is verantwoordelijk om een verzoek voor verlenging in te dienen bij het opleidingsinstituut.

7. De praktijkcomponent

De beroepspraktijk is een belangrijk middel en voorwaarde om competenties te verwerven. Zoals al eerder beschreven, sluiten het onderwijsprogramma en de praktijk op elkaar aan. Het onderwijsprogramma bevat verwerkingsopdrachten die in de praktijk worden uitgevoerd. Waar dit niet specifiek omschreven is, zullen studenten zelf bepalen hoe het geleerde tijdens de onderwijsbijeenkomsten verder toegepast kan worden in de praktijk. Andersom kan (oefening op) de eigen zorgsetting een goede voorbereiding vormen voor bepaalde onderwijsbijeenkomsten.

De student

De student is verantwoordelijk voor het eigen leerproces. In het kader hiervan pleegt hij/zij overleg met collega's om werkzaamheden goed te laten aansluiten bij het leerproces. Dit geldt ook voor het inplannen van het uitvoeren van opdrachten uit het onderwijsprogramma. De student stuurt zij/haar eigen leerproces door het stellen van doelen die verwerkt worden in een werkplan. Het portfolio waarin onder andere het werkplan wordt uitgewerkt is voor de student en zijn begeleiders het product waarmee de voortgang ten aanzien van het leerproces inzichtelijk wordt gemaakt aan de hand van competenties en eindtermen.

De praktijkcomponent

Het onderwijsprogramma bevat verwerkingsopdrachten die in de praktijk worden uitgevoerd en beoordeeld. Daarnaast wordt ervaring opgedaan in de beroepspraktijk en het meeste leereffect daarvan wordt bereikt als op een methodische manier gereflecteerd wordt op beroepssituaties, waarbij rekening gehouden wordt met de individuele leerstijl en leerbehoefte van de student.

De werkbegeleider

Bij de begeleiding van de student op de afdeling is een werkbegeleider betrokken. De werkbegeleider is bij voorkeur een transplantatieverpleegkundige. Hij/zij geeft werkbegeleiding aan de student en beoordeelt de verwerkingsopdrachten in samenspraak met de docent.

Hier wordt vorm aan gegeven door:

- de student te ondersteunen bij het werken aan de leerdoelen/leervragen;
- feedback te geven op zijn/haar werkzaamheden en studieresultaten;
- de begeleiding en beoordeling van de verwerkingsopdrachten;
- de voortgang te bespreken;
- te ondersteunen bij het formuleren van het plan van aanpak.

Stage

Naast het werken in de eigen beroepspraktijk loopt de student een verplichte stage van minimaal twee dagen in een andere beroepspraktijk. Afhankelijk van de eigen beginsituatie en leerbehoefte wordt een keuze gemaakt voor de stage. Dit kan dan ook zeer divers zijn. Verdere informatie met betrekking tot de stage is terug te vinden in het deskundigheidsprofiel.

8. Begripsbepalingen

Curriculum	Curriculum betekent letterlijk leerplan. Het is een methodische verdeling van de leerstof over vastgestelde (les)uren en leertijd. De leertijd kan variëren van één tot meerdere jaren, afhankelijk van de leerdoelen, leerresultaten en eindtermen.
Eindtermen	Omschrijving van de beoogde leerresultaten. Dat wat de student moet kennen en kunnen aan het einde van de totale opleiding, afgeleid van een beroepsprofiel. Eindtermen beschrijven separaat van elkaar alle kennisgebieden, vaardigheden en attitudes die afgestudeerden dienen te beheersen. De formuleringen van eindtermen zijn richtinggevend voor de opbouw van een curriculum.
Leerdoelen	In de vakliteratuur komt men termen als outcomes, targets, doelstellingen, leerresultaten tegen die samen te vatten zijn onder één begrip: leerdoel. Een leerdoel beschrijft concreet wat een student na afronding van een les, cursus, leergang of opleiding moet 'kennen' en 'kunnen'. Leerdoelen helpen de docent bij de selectie van leermethoden, het structureren van de inhoud en het meten van de voortgangs- en eindresultaten. Voor de student maken leerdoelen inzichtelijk wat er van hem wordt verwacht, het helpt hem bij de studieplanning en vormgeving van persoonlijke doelen.
Module	Een onderwijsmodule is een hoeveelheid leerstof die in een bepaalde tijd wordt onderwezen. Een module vormt dus een onderwijsleereenheid met een aantal specifieke kenmerken: Een module is altijd een samenhangend deel van de leerstof. Verschillende vakken zijn naast elkaar geprogrammeerd vanuit een inhoudelijke samenhang. Een module omvat zowel een presentatie (via colleges, boeken, readers, etc.) als verwerking (via zelfstudie, groepswork, e-learning, practica, etc.). Een module is flexibel programmeerbaar in het systeem waarvan het een onderdeel is (voorbeeld- of keuzemodule, is op andere plaats in het programma in te roosteren, door andere doelgroepen te gebruiken of is door het zelfstudie karakter op een willekeurig tijdstip te volgen). Een module is een afgerond toetsbaar geheel.